

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
vestitvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—,
inacrat po dogovoru.

Navoda se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 235.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritišče desno. Tele-
fon št. 24. — SHS postročevalni
štev. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Kopirski so na vrzajo.

Naslov

Maribor, petek 6. novembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 253.

Darujte knjige za Jugoslov. Matico

Potrebujemo jih za brate — tam preko!
Sprejema se v Mariborski tiskarni
(v knjigovodstvu).

Stjepan Radić ne bo minister

Pašić ga je zopet ugnal, češ, naj bo najprej poslanec!

BEOGRAD, 5. nov. Politična situacija je v splošnem neizpremenjena. Glede obeh včerajšnjih sestankov šefov vladnih strank (Pašić, Radić) krožijo različne vesti. Povsod povdarjajo, da je Pašić ugnal Radića, ki je odpotoval ta-

koj v Zagreb, ne da bi dosegel kaj pozitivnega. V radikalnih krogih zatrjujejo, da je Pašić zahteval od Radića, da si pridobi najprej poslanski mandat, potem šele lahko postane minister.

V Narodni skupščini

Slabo zanimanje za današnjo sejo.

BEOGRAD, 5. nov. Današnja skupščinska seja je bila zelo slabo obiskana. Večina poslancev je odsotnih. Seja je bila odprta ob 10. uri dopoldne. Po končani formalnosti je prešla skupščina k specialni debati o invalidskem zakonu. Kot prvi govornik se je prijavil F. Zebot, ki je predlagal izpremembo prvega člena zakona. Nato je govoril v imenu invalidskih organizacij zelo stvarno demokratični poslanec Agatanović. Po njegovem govoru je predsednik zaključil sejo.

O spremembi invalidskega zakona

BEOGRAD, 5. nov. Beograjski tisk poroča, da je vlada pripravljena dati invalidom nekaj koncesij. Včerajšnja konferenca med Pašićem in ministrom socialne politike Simonovićem je obravnavala, kakor je izjavil minister zastopnikom tiska, le izpremembo v invalidskem zakonu. Celo sam kralj je v ministrskem svetu želel nekaj izprememb, predvsem pa v finančnih zadevah. Ker pa je bil zakon v principu v skupščini sprejet je najprimernejše, da predloži vlada vse potrebne izpremembe skupščini.

ZAGREB, 5. nov. V vsej Slavoniji in Hrvaški so se vršili veliki protestni shodi invalidskih organizacij. V soboto se bo vršil velik protestni shod invalidov v Zagrebu.

Mussolini o italijanskih mejah

RIM, 4. novembra. Povodom proslave obletnice Vittorio Veneto je imel Mussolini v gledališču daljši govor, v katerem je očitno zgodovino Italije od vstopa v svetovno vojno do tretje zmage fašizma. Opravičeval je vstop Italije v vojno in dejal, da so Italijani z entuzijazmom segli po orožju. V nadaljnjem delu govora je dejal, da so italijanske meje na Brennerju in na kranskem Snežniku nedotakljive. Narod bi zopet šel na vojno, če bi bile te meje v nevarnosti. On (Mussolini) in njegova vlada sta za mir, vendar pa ne smemo pozabiti — je dejal — da so neposredno po Locarnu zagrneli na Balkanu topovi. Iz kotlin Sredozemskega morja se še danes razlega grmenje topov. Zategadelj moramo zreti na mirovni jež zgolj z enim očesom, z drugim pa moramo opazovati resničnost. Radi tega mora imeti Italija močno vojsko, dobro mornarico in zrak obvladujočo aviatiko, predvsem pa duha požrtvovalnosti med ljudstvom!

Strašen vihar v Perzijskem zalivu

Čez 600 ljudi mrtvih.

BAGDAD, 4. novembra. Po zanesljivih vestih iz Bahreina je pri katastrofalnem neurju v Perzijskem zalivu utonilo 450 iskalcev biserov. V bližini Pativa pa so padajoča dateljeva drevesa, ki jih je izvil vihar, pokončila 160 ljudi.

Za osemurni delavnik

LONDON, 4. novembra. Konferenca izvršnega odbora socialistične internacionale, ki je razpravljala predvsem o stalšču socialistov napram Locarnu, so se udeležili tudi zastopniki Avstrije in Nemčije. Prvi dopoldan so izpolnili delegatje raznih dežel z izjavami o 8-urnem delavniku. Obveljalo je načelo, da bo osemurni delavnik samo tedaj trden in splošen, če bo urejen z mednarodnimi pogodbami. V ta namen je treba, da se vršijo v vseh deželah velika zborovanja, na katerih naj delavstvo zahteva, da bodo vse države sledile primeru Belgije, ki je že ratificirala mednarodno pogodbo o 8 urnem delavniku.

— — —
Stavka dunajskih pekov.

DUNAJ, 5. nov. Pekci še vedno stavkajo. Včeraj zvečer so imeli stavkajoči peki shod in so odklonili 5% povišek plač, ki so ga nudili delodajalci. V petek bo padla odločitev. Med stavkajočimi vlada popolna disciplina. Poleg tega obstoja resna nevarnost, da pričnejo stavkati tudi delavci, ki so zaposleni v industriji živil.

Mezdni boj v severnočeški industriji končan.

PRAGA, 5. nov. Listi poročajo iz Rumburga, da so delavske organizacije (socialistične, krščansko-socialne in komunistične) sprejele ponudbo industrijskih podjetij, da se delavstvu povišajo draginski doklade od 6 na 9 odstotkov. Na podlagi tega sporazuma je poravnani 4 tedne trajajoči mezdni spor v severnočeški tekstilni industriji. V ponedeljek se bodo vsi delavci vrnili na delo.

BORZA

CURIH, (Avala), 5. novembra. (Izv.) Pariz 20.70, Beograd 9.20, London 25.15, Berlin 123.60, Praga 15.375, Milan 20.45, Newyork 519, Dunaj 73.15, Brüssel 23.50, Budimpešta 0.00727, Varšava 86, Sofija 3.775, Bukarešta 2.45.

ZAGREB, (Avala), 3. nov. Pariz 228—232, Curih 1086—1094, London 272.92—274.92, Berlin 1341—1351, Dunaj 7.98—8.02, Praga 166—168, Milan 222.10—224.50, Newyork 56.16—56.76, Budimpešta 0.079—0.080.

Dr. Korošec v Dalmaciji

Zagrebske »Novosti« so zavzele v številki z dne 4. t. m. ostro stališče zoper Koroščevo agitacijo v Dalmaciji. Ker bo čitatelje zanimalo, kaj sodi zagrebški list o Koroščevih strankarskih manevrih med dalmatinskimi Hrvatji, prinašamo iz tega članka sledeči pasus:

»Sedaj mi (dr. Korošcu) nič več v državi ne velja. Parlament se mi zdi nesposoben. Njegovi poslanski tovariši v raznih klubih so nesposobni; on žali narodno skupščino, čitajoč ji nesposobnost za državno politiko; vse je uničeno — industrija in kmetje — seveda od Beograda. Kakor je videti, je dr. Korošec izgubil duševno ravnotežje. V tej svoji neuravnoteženosti je g. Korošec odšel med hrvaško ljudstvo v Dalmacijo, med ono ljudstvo, ki ima največ čuta za državno moč in narodno jedinstvo, da ondi propagira svojo tezo. On, Slovenec, je prišel, da kani odnose med Srbi in Hrvatji. Evo, tu se kaže, da je g. Korošcu žal, da so se pomirili Srbi in Hrvatje,

Njemu so Srbi »nasrtljivi« in opozarja, da bo kmalu večina profesorjev na zagrebški univerzi srbska. To je poglavitna njegova skrb in to je tisti droben klerikalni strup, s katerim upa doseči ugodne rezultate.

Naravno je, da bo imel s tem svojim namenom malo uspeha. Klerikalizem je rastlina, ki ni za Hrvatsko in hrvaško ljudstvo. Tudi če bi imel g. Korošec več političnega duha in če bi ga bolj skrbel uspeh katoliške stvari, bi moral ostati s svojimi tezami o nejedinstvu Srbov in Hrvatov doma onkraj Sotle in prepustiti hrvaškim duhovnikom, da se sami pobrigajo za uspeh katoliške stvari.... Naš kmet je pobožen, poln religioznosti, vendar pa je daleč od tega, da bi dal svojo religioznost izkoristiti v politične namene. On je religiozen, ni pa klerikalen....

Na koncu pravi članek: »G. Korošec je s svojo politiko izključil Slovence iz državne uprave, a s svojo sedenjo nepolitično in nelojalno kampanjo, ki gre k temeljem naše države, je dosegel da ne bodo več imeli obzirnosti napram njemu niti oni, ki so z njim iskali sporazum, ne pa boj....«

Češkoslovaška v volilnem boju

Ugibanja o volilnih izglelih posameznih strank.

— ceps P r a g a, koncem oktobra.

Poglavitno vprašanje, ki se vleče skozi vse politične shode in tisk je: Kako se bo končala volilna borba? Kakšne izglede imajo stranke? Ugibanja o volilnem rezultatu najdeš v vseh listih in časopisih. Nekatera uredništva so razpisala celo nagrade za najtočnejši podatek o volilnem izidu. Večina strank pa se vzdržuje diagnoze, ker se dandanašnji nihče ne čuti preveč sigurnega. Medtem ko se je povodom parlamentarnih volitev 1. 1920. lahko rezultat nekako predvidel, je pri teh volitvah položaj zelo nejasen. Posebno zadnji teden je opaziti pri nekaterih strankah znatne izpremembe, kar priča, da ne stojijo na docela trdnih nogah. Ze danes je jasno, da se bodo stranke v novi skupščini nekoliko drugače grupirale.

Kritično ugibanje o izidu volitev je mogoče le s pomočjo volilnih rezultatov iz 1. 1920. Pri takratnih volitvah so od 300 mandatov (od katerih je bilo 6 rezerviranih za Tešin in za vračajoče se legionarje) dobile češke in slovaške stranke 211, nemške in madžarske pa 83 mandatov. Slična proporcija je bila tudi v senatu. Velik volilni uspeh je imela takrat češkoslovaška socialna demokracija, ki je dobila 82 mandatov. Druga najmočnejša stranka je bila republikanska stranka (agrarna) z 42 mandati, na tretjem mestu je bila češkoslovaška ljudska stranka z 32 mandati. Češkoslovaška socialistična stranka je dobila 27 mandatov, češkoslovaška narodna demokracija 19 mandatov, a stranka obrtnikov 6 mandatov. Nobena od večjih političnih strank (razen republikanske) ni ostala enotna. Socialna demokracija se je razcepila v levice in desnice, a levice, ki je razpolagala s 27 timi mandati, je prešla v komuniste. Toda razvoj je zahteval še druge izpremembe. Po krizi v komunistični stranki je izstopilo pod vodstvom Bubnika 8 komunističnih poslancev, ki so ustanovili neodvisno komunistično stranko. V češkoslovaški ljudski stranki je prišlo radi slovaških in taktičnih vprašanj takisto do razkola, ki je stranko razdelil v češki in slovaški tabor. Češki ljudski stranki je pripadlo 21, a slovaški 11 poslancev. Manjše izpremembe so se izvršile tudi v češki socialistični stranki. Kakor znano, so te stranke obtožile svoje opozicionalce volilnemu sodišču in jim odvzemale mandate.

Bivši poslanci so med tem ustanavljali nove stranke; nekatere teh skupin se resno pripravljajo za bodoče volitve. Glavne češke in slovaške stranke, ki se bodo udeležile novembarskih parlamentarnih volitev na češkoslovaškem so sledeče: socialna demokracija, republi-

kanci, češkoslovaški socialisti, lidovci (klerikalna stranka) narodni demokratje, a od opozicijskih strank; slovaški lidovci, stranka obrtnikov, agrarna in konzervativna stranka, neodvisni komunisti in stranka dela. Po dosedanem položaju lahko računajo z enakim številom mandatov republikanci in češkoslov. socialisti. Ni izključeno, da imenovani stranki pridobita na glasovih. Praškova agitacija do sedaj ni agrarcem mnogo škodovala. Socialni demokratje bodo po številu mandatov daleč zaostajali za rezultatom 1. 1920., vendar računajo s političnim uspehom. Pred dvemi, tremi leti se je mislilo, sodeč po rezultatih občinskih volitev, da so pristaši socialnih demokratov povečini naklonjeni komunistu, toda preteklo in letošnje leto sta uverili politično javnost, da se volileci vračajo iz komunističnega tabora v vrste socialnih demokratov. V nekaterih krajih posebno v Ostravi in Plzni, so ostale pozicije soc. demokratov trdne. Pred dvema letoma bi bili dosegli komunisti znatno večji uspeh, a v teh volitvah se bodo morali boriti na dve strani, proti socialnim in samostojnim komunistom. Borba zoper Bubnikovi frakciji bo lažja, ker ima volilne izglede le v Brnu in v Pragi, kjer se vodi volilna agitacija, dočim bo v drugih krajih težko dobila mandat. Oslabljenja je pričakovati tudi za narodno demokratsko stranko, katero ne bo podpiral niti obrtni stan, ki ji je dal 1. 1920. lepo število glasov, niti meščanska liberalna inteligenca, ki že delj časa ne odobrava strankino politiko; slednji so sedaj vidno naklonjeni narodni stranki dela, ki sodeluje pri volitvah z novoosnovano stranko naprednjakov. Dve češki stranki ne prikrivata prepričanja, da se bo šta njuni poziciji 15. novembra utrdili. To so češki lidovci in obrtniki. Slednji računajo z volilno zavestjo obrtnikov, ki so do zadnjih volitev glasovali za druge stranke, predvsem za narodno demokracijo. Lidovci pričakujejo največ na nezadovoljstvo radi vedno naraščajočega verskega razdora, kakor tudi od tega, da so pristaši drugih strank zelo razočarani.

Na Slovaškem bo vodila močno borbo slovaška lidova stranka ne samo zoper slovaško narodno stranko, ampak tudi zoper vse češke stranke, ki bodo kandidirale na Slovaškem. In ravno volilni izid na Slovaškem bo najzanimivejši. Tam bo tudi volilna borba najhujša. — Kako zapletena je situacija na Slovaškem, se najbolje vidi iz dejstva, da se za 70 mandatov, ki pripadajo Slovaški, puli kar 20 strank.

Dnevna kronika

— Odbor za postavitve spomenika v svetovni vojni preminolim volakom v Mariboru, poziva vse projektante, ki so predložili osnutke za nameravani spomenik, ki pa niso bili nagrajeni ali nakupljeni, da do 15. t. m. sporoče naslove, kamor naj se jim naj vrnejo. Nagrajeni so bili črteži z gesli »Za domovino«, »Zrtev« in »Strogo in nežno«.

— Iz Zibike nam pišejo: V nedeljo dne 25. oktobra so imeli klerikalci pri nas shod. Oblastni tajnik g. Krajnc je po stari navadi udrihal po demokratih in dr. Pivku, češ, da so oni krivi visokih davkov, ni pa povedal, kaj delajo klerikalni poslanci, da ne morejo v Beogradu nič doseči. — Istega dne popoldan je imela šestanek tukajšnja krajevna organizacija SDS. Poročal je krojevni tajaik g. Malgaj o politični situaciji in o shodu klerikalne stranke. Prisotni so soglasno izrekli zaupnico gg. dr. Pivku in dr. Zepjavu ter vodstvu oblastne organizacije.

— Uradni list. Zadnja (100.) številka Uradnega lista ljubljanske in mariborske oblasti prinaša uredb o direktnem blagovnem prometu med Madžarsko in Jugoslavijo ter razne razglase obeh velikih županov.

— Mezdno gibanje tipografov. Včerajšnja vladna »Samouprava« je izšla na 2 straneh, ker so tipografi njeno tiskarne stopili v mezdno gibanje. V Novem Sadu so se tipografi in delodajalci sporazumeli in so se stavkajoči zopet vrnili na delo.

Planinski vestnik. 11. številka. Planinskega vestnika je objavila nastopne prispevke: Moja pot na Belasico (Joško Peršič). — Groben Rinka-Skuta (Vladimir Topolovec). — Enodnevné partije okoli Pleše-Plešivca (Jožef Zazula). — Dolenjski izleti (Dr. Jos. C. Oblak). — Cerkev sv. Uršule na Plešivcu (Ivan Jurko). — Čez hrib in dol. — Kotiček. — Obzor. — Društvene vesti. V rubriki »Obzora« je posebno zanimivo poročilo o ustanovitvi Zveze slovanskih turističnih društev, ki je bila osnovana v Tatrah v dneh od 12. do 14. septembra t. l. ob udeležbi čeških, poljskih, bolgarskih in jugoslov. zastopnikov. Dobro urejevano in vedno opremljeno glasilo naših planincev toplo priporočamo!

— Blažič in Milošević doma. Okrožni načelnik Blažič in prota Milošević kakor tudi njun sofer Belič so se vrnili iz kraškaškega ujetništva. Ujetništvo je nanje zelo slabo uplivalo in so prišli nazaj silno potrti, bedni in izmučeni. Pravijo, da je morala albanska vlada plačati kakškom odškodnino zanje. Lepa ilustracija o redu, ki vlada v Albaniji.

— Skrb Italijanov za njih rojake v inozemstvu. Kongres inozemskih fašistov je poleg drugih resolucij sklenil, da se ustanovi v inozemstvu italijanska poročevalska postaja. Glede italijanskih politikov, ki so bežali v inozemstvo in od tam vodijo Italiji škodljivo propagando, se zahteva od senata: izguba državljanstva, zaplenba premoženja, zapor in prepoved trgovanja v Italiji. — Radi nevarnosti raznarodovanja Italijanov v inozemstvu se bo izdelal zakon, po katerem bodo izseljeni Italijani 2 leti po povratku v domovino avtomatično dobili domovinsko pravico. Marsikaj bi lahko tudi mi posnemali!

— O komunističnem gibanju v Belgiji so začele zopet krožiti vesti, ki vznemirjajo sedanji režim. Bivši zemljedeljski minister Obov je baje odšel v sovjetsko Rusijo, da se dogovori o skupnem revolucionarnem nastopu zemljelencev in komunistov. Najbrže si vlada Cankova sama dela te strahove, da ima vzrok za preganjanje opozicije.

— Zoper slovenskega poslanca v rimskem parlamentu dr. Wilfana, ki se je udeležil ženevske manjšinske konference in ji celo predsedoval, so dvignili italijanski fašisti novo kampanjo in mu očitajo, da je imel javne shode, na katerih se je pela jugoslov. državna himna. Očitki so seveda čisto izmišljeni, vendar pa državno pravdnitvo zahteva njegovo izročitev. V resnici hočejo kaznovati dr. Wilfana, da je pred vso Evropo zastopal slovensko manjšino v Italiji, o kateri Italijani trbijo v inozemstvu, da je ni, ampak da so jo Jugoslovani izmišlili.

— Delavska stranka v Angliji napreduje. Končni rezultat občinskih volitev v Angliji izkazuje, da je močno napredovala Labour party, ki jo vodi MacDonald. Pridobila je 132 mest.

— Čudna odredba zoper duhovščino. V Mexico-City so tamošnje lokalne oblasti dale nalog, da se morajo vsi katoliški duhovniki oženiti. 15 duhovnikov, ki se jim ne ljubi zakonski jarem, je zbežalo iz te province.

— Tretji doktorat je dosegel te dni na dunajski univerzi doktor medicine in prava ter magister farmacije, Avstrijec Josip Leyaker. Bil je promoviran za doktorja filozofije. Ima tedaj štiri akademске časti, kar je redek slučaj.

— Uradniške stavke v Avstriji ne bo. Avstrijska vlada je nepričakovano popustila v mnogih zahtevah državnega uradništva in je bil sklenjen med njo in uradniško organizacijo sporazum. Uradniška stavka je tedaj odvrnjena.

— Pekovska stavka na Dunaju dobiva vedno večji obseg. Stavkajoči peki so organizirali pravo pravcato krušno blokado Dunaja in preprečijo vsak dovoz kruha v mesto. Pri tem so nastali na več mestih manjši spopadi. Upati je, da se bo stavka kmalu poglobila.

— Nenavadna smrt. Na pokopališču v Neapelju se je zgodila na Dašni dan čudna nesreča: Občinski svetnik Savato je obiskal bratov grob in padel v grobnico; nagrobni kamen se je zvalil nanj in ga ubil.

— Blaznež v zrakoplovu. Na zračni progi Passau—Bratislava, se je dogodil presenetljiv slučaj. V višini 2000 metrov je zblaznel neki potnik. Planil je na pilotov in ga pričel daviti. Pilotu se je posrečilo oporotiti se blazneža in pristati. Zblazneli je bil izročen policiji.

— Viharno vreme v zapadni Evropi. V severni in zapadni Evropi imajo zadnje dni slabo vreme. V Berlinu je bil včeraj močan vihar, ki je zapustil precejšnjo škodo. Tudi v Franciji so bili na več mestih viharji s hudimi nalivi, ki so povzročili povodnji.

Vprašanje latinice in cirilice

Te dni smo zabeležili med dnevnimi vestmi, da je neki Zagrebčan določil 1000 Din onemu, ki mu najde novo kovani 2 dinarski novce z napisom v latinici. Danes smo prejeli iz vrst čitateljev več pisem, ki pričajo, da jih cela vrsta išče in čaka, kdaj se bo pač vlovil v roke dvodinar z napisom v latinici. To iskanje je postalo že pravi pravcati šport. Kolikor vemo, ga ni še noben ujel. V Beogradu so rekli, da so dali v promet novce v obeh pisavah. Pri nas so pač ljudje tako naivni, da bi radi videli tudi na novcu, ki ga vsak dan obračajo v žepu, dokaz, da žive v narodni državi. V avstrosrbski državi smo imeli nemško-madžarske napise in smo se čutili tuje. Danes živimo v narodni državi in ljudje hočejo to videti tudi na novcu. A vidijo samo cirilico. Stvar bi bila brezpomembna, če ne bi bila uporaba latinice danes (v naših razmerah) vnanji znak enakopravnosti s Srbi. To hočejo ljudje videti, zato njih želje niso tako naivne. Menimo, da je treba to vprašanje mirno in taktično obravnavati; mimo njega pa nam ni treba iti. Čemu? Saj nismo sovražniki cirilice, saj nam gre za poštenost.

Trgovski in drugi krogi se pritožujejo, da zlasti carinske oblasti preplavljajo naše kraje s tiskovinami in dobisi v cirilici. To povzroča ljudem sitnosti, jih odbija od uradov. Naši ljudje spoštujejo cirilico, ali velika večina jih bere samo latinico, ki je pisava vsega zapadnega človeštva. Pravilno pravijo, da latinica ni »manjvredna«, da bi v naših krajih ne smela veljati, zlasti, ker v srbskih krajih nihče po nepotrebnem ne vsiljuje latinice. To je vendar nepravilno in nespametno. Take reči ne bi smele tvoriti sporni točki, to bi morali »merodajni krogi« že uvideti!

Trgovski gremij v Mariboru se je svoje dni pritožil pri carinski oblasti zoper tako nepravilno uradovanje. Navedel je vzroke, ki bi jih moral razumeti vsak kulturni človek, ki praktično misli. Kaj so mu odvrnili? Da sta cirilica in latinica enakopravni in da se morajo naši ljudje navaditi cirilici.

Mi vidimo v tem zelo netakten odgovor. Posmehevanje — bi dejal. Tako se v naši državi ne sme slepomašiti. Zato se bomo v teh vrstah pogovorili čisto odkrito in pošteno.

Zadeva je nekam delikatna, to pa radi tega, ker imamo sovražnike cirilice in srbstva, ki menijo, da vse to izhaja od slabe ustave in od prenatrženega narodnega ujedinjenja. Mi pa pravimo, da je treba misliti jasno in prosto ter povedati tudi prijateljem moko besedo. Čisto nič ni res, da bi zapostavljanje latinice in slovenščine prihajalo od slabe ustave in ujedinjenja. Ustava je nekaj relativnega; za enega je lahko dobra, za drugega slaba. Naša ustava sloni na ideji enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Če tedaj trpi enakopravnost, so krivi ljudje, ne ustava, ne državna ideja. Tem kršiteljem ustave pa je treba povedati, da mi hočemo biti enakopravni.

Nam ne more nihče očitati kakih zahrbitnih namenov proti srbstvu in cirilici. Nismo jezikovni fanatiki, ki bi hoteli podpirati kakšno prikrito mržnjo. Ali mi pravimo: državni interes zahteva, da se enakopravnost praktično izpelje. — Kdor zagovarja take pojave kot je na pr. nasilno in nepotrebno izigravanje slovenščine in latinice v nekaterih, zlasti pa carinskih uradih, ta nosi vodo v mlin onih separatistov, ki jih sicer pobija. V Avstriji niso z vsiljevanjem nemštva pridobili nobenega poštenega in zavednega Nemcem za avstrijsko državno idejo. Pridobili so hlapčevske duše, a ponosnih in jasno mislečih mož niso!

Zato pravimo: Čemu vsiljevati ljudem v praktičnem poslovanju pisavo, ki je niso vajeni? Gospodje cariniki pišejo včasih tako, da ne more prebrati niti tisti, ki sicer čita cirilico, ki pa nima vsak danje prakse. Po normalnih možnostih bi se zadeva vendarle lahko uredila, da bi bilo zadoščeno i čutu enakopravnosti i praktičnim potrebam strank. — Uradi morajo strankam ustreči. Stankim uradovanjem pa se jim ne ustreže. Ne koristi se nikomur, najmanj pa državi ideji in srbstvu.

Mi smo za to, da se vsak naš človek nauči srbohrvaščine in cirilice, vendar pa je naš književni, uradni in šolski jezik slovenščina. Da se razumemo: slovenski jezik, kajti v slovenskem dijalektu ne pišemo več skoraj že sto let. Mi bomo radi sprejeli tudi kako pismo v cirilici, ali najprej mora obveljati enakopravnost. Obveljati mora ustava. Državni uradi — tudi carina — morajo

spoštovati ustavo. Izgovor, da je enakopravnost zadoščena, se uporablja cirilica, ki je enakopravna v latinico, je grd sofizem. Zakaj duh ustave je demokratičen. Država so državljani. Take reči se morajo tedaj ravnati po državljanih. V krajih, kjer prevladuje latinica, se enakopravnost nanaša sicer tudi na cirilico, ali praktičen interes državljanov in samo načelo enakopravnosti zahtevata, da se v krajih, kjer pišejo državljani v latinico, uporablja latinica. Daje pa je dejstvo to: Uradi niso, za to vzdrževani z ljudskim denarjem, da učijo ljudi to ali ono pisavo. Zato imamo šole. Uradi so za to, da služijo državi, t. j. državljanom, kajti brez teh ni države.

Ustava to zahteva, praktičen interes to hoče — samo netaktni izvrševalni organi tega nočejo. S trmo, nagajivostjo ali z zaničevanjem se ne da uradovati. Tega zakoni ne poznajo. Bodimo širokosrčni, ne dopustimo pa, da bi bil kdo na naš račun ozkosrčen. Bodimo Jugoslovani, ne dovolimo pa, da bi bil kdo kljub temu separatist, četudi cirilicar.

S to prijateljsko besedo nismo hoteli sprožiti vprašanja, ki je za nas sekundarno, hoteli pa smo opozoriti na primereno vprašanje, da zahteva ustavna ideja praktično in konzekventno uveljavljanje enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naši ljudje dajejo državi toliko težkih davkov, da njeni birokraciji pač ni treba delati ljudem težav še z nepravilno uradno korespondenco. Državno idejo je treba še vedno tako utrditi, da ni treba še državi sami polagati netiva tja, kjer nezadovoljnosti s to državo grejejo svojo kisló »žup'co«.

B. Borko.

Mariborske vesti

Maribor, 5. novembra 1925

Kupujte vstopnice vedno v predprodaji!

Ponovno se čujejo pritožbe, češ, Maribor ima čisto nerazvito koncertno življenje. Eden glavnih razlogov za to tiči v našem občinstvu, ki odlašajo z nabavo vstopnic. Dočim so po drugih mestih koncerti razprodani že po 14 dni poprej, opazamo v Mariboru, da je v predprodaji oddanih samo par kart, večina pa si nabavi vstopnice šele pri večerni blagajni. Ta način kupovanja kart je vzrok, da v Mariboru razprodanih koncertov sploh skoro ne poznamo več, pa najsi pridejo potem tudi umetniki čisto prvovrstnega slovesa.

Večina se izgovarja, da ne more kupiti vstopnice prej, ker ne ve, bo li dotičnega večera prosta. Drugod računajo obratno: kdor hoče slišati koncert, treba, da si takoj kupi karto, ker potem je sigurno, da se bo za ta večer osvobodil drugod. Saj v gostilno, v kino ali na izlet gre lahko tudi vsak drugi dan, koncert pa je samo ta večer.

Drugod se seje, sestanki in slično radi koncerta prelože; pri nas, kjer imamo itak malo publike, se radi njih opušča obisk koncertov. In koliko je takih, ki odlašajo, na večer koncerta pa pozabijo nanj. Potem jim je seveda žal za izgubljeni užitek, dočim onim, ki so šli tudi samo slučajno, nikoli ni žal užitka, ki so ga nepričakovano imeli.

Pod takimi pogoji se prireditelji ne sanjajo strmujejo pokazati priznanim umetnikom maloštevilno mariborsko publiko, temveč morajo vsi do koncerta samera se drhteti v bojazni, bado li pokrili stroške večera. Vstopnina pa je v Mariboru itak mnogo nižja ko drugod.

V interesu čim bolj intenzivnega koncertnega življenja je tedaj, da si nabavljajo tudi mariborska publika vstopnice k vsem koncertom, premijeram i. t. d. čim prej v predprodaji.

—□—

m Promocija. Na zagrebški univerzi je promoviral dne 31. t. m. g. Makso Pohar za doktorja vsega zdravilstva. — Čestitamo!

m Zaprisega vojaških obvezancev se je vršila v našem mestu včeraj in danes. Stotine obvezancev so napolnile oba dopoldneva velika vojašniška dvorišča v Melju, kjer se je izvršila prisega oba dneva okoli 11. ure z običajnimi slovesnostmi. Pred in po zaprilegi je svirala vojaška godba. Včeraj so prisegli poleg katoličanov še pravoslavni in protestanti. Prve je zaprisegel oba dneva kurat g. Zavatlal, pravoslavne g. prota Trbojevič, protestante pa pastor — senor g. Baron. Prisega se je udeležila ogromna večina vojaških obvezancev v našem mestu obeh narodnosti in vseh stanov. Izvršila se je v lojalnem duhu in brez vsakršnih incidentov.

m Gledališče še vedno popravlja in pravi, da ne bo odprto pred 15. novembrom. Med tem časom pa se ansambl pridno pripravlja za bližajočo sezono, ki bo delala s pospešenim tempom.

m Koncert skladatelja H. Frischa je bil docela razprodan in ga bodo morali ponoviti. Bomo videli, ali bodo Slovenci pokazali toliko zanimanja za umetnost in zasedli kazinsko dvorano na koncertu kvarteta Zike, enega najslavnejših kvartetov v srednji Evropi.

m Ribolovnice. Prejeli smo: Po poročilu Velikega župana v Mariboru se je pomotoma tiskalo 250 ribolovnic obrazce III. na belem papirju in ne na rdečem. Da se obrazce III. ne bo zamenjavale z obrazcem I., ki je pravilno tiskan na belem papirju, se to naznani vsem zainteresentom. Ribarsko društvo Maribor.

m Podporno društvo za revne učence drž. realke v Mariboru ima svoj redni občni zbor v četrtek 19. novembra pop. ob 17. uri v posvetovalnici realke. — Odbor.

m Kdor se hoče prav od srca nasmejati naj poseti v soboto zvečer v Narodnem domu Martinov večer, ki ga priredi veseljeni odesk sokolskega društva.

m Tiskovine za prijavo davka telesnih delavcev ima na prodaj založba Marib. tiskarne d. d. v Jurčičevi ulici 4.

m Martinov večer priredi kakor vsako leto tudi letos Sokolsko društvo v Studencih. Prireditel, ki je privabila vedno toliko prijateljev v Sokolski dom, se vrši v soboto dne 14. novembra ob 20. uri. K obilnemu obisku vabi odbor.

Dramatična šola v Mariboru

Kako živa je potreba po Dram. šoli v Mariboru je pokazalo dejstvo, da se je brez reklame in brez pompa na čisto priprosto naznanilo ravnat. Topiča, da otvori Glasb. Mat. Dramat. šolo katero bo vodil ravnatelj Bratina upisalo že dosedaj nad 60 gojencev. Priglašajo pa se še vedno novi.

Vsekakor je zelo razveseljivo, da vlada tako izredno zanimanje za gledališko umetnost.

V nedeljo, 1. nov. dop. se je vršil v prostorih Glasb. Mat. otvoritveni sestanek, ki je nudil prav zanimivo sliko: poleg razigranih mladih, skoro otroških lic, si videl tudi zrelejše, zamišljene obraze, toda vsi polni nekakega radostnega pričakovanja.

V otvoritvenem govoru je dejal ravnatelj Topič, da gre njegovo stremljenje vedno z namenom, kolikormogoče razširiti delokrog Glasbene Matice in je nato tolmačil namen in pomen Dramatične šole od katere bodo imeli gojenci gotovo ne le materialne, temveč — zlasti podoželni režiserji — tudi velike praktične koristi.

Nato je pozdravil navzoče vodja Dramatične šole ravnatelj Bratina, ki se je — vsled prevelike zaposlitve v gledališču — četudi težko, vendar radevolje odzval povabilu ravn. Topiča, ker upošteva veliko važnost njegovega stremljenja.

Vsak človek živi — je izjavjal — poleg zunanjega tudi večalmanj intenzivno notranje življenje. Za notranje življenje se izraža v umetnosti. Umetnost je svetovni nazor, je vera — v tisoč oblikah posameznikov se lahko razodeva, a vedno je prava, če nam razodeva bistvo in lepoto življenja. Najbogatejša je gledališka umetnost, zakaj v njej so združene vse panoge: poezija, muzika, slikarstvo i. t. d. Zato nam nudi največ razmah za notranje izživetje. Zato ima največjo privlačno silo. Kdor pa jo hoče izčrpnó uživati se mora vanjo poglobljati in jo mora ne le čutiti, temveč tudi razumeti. Če bo Dramatična šola dosegla pri svojih gojencih to poglobljenje, vzgojila par dobrih podoželjskih režiserjev in morda našla tudi kakega dobrega igralca ali igralko ter vzbudila splošno veselje do gledališke umetnosti, ki naj vzbuja čut do lepote in srečne kulture tedaj je že dosegla svoj namen.

Za „Martinovo“

7. nov. 1925 zvečer. — Narodni dom Goske družijo se rade, pet v kosari jih sedi. Ena drema, druga zdeha, tretja sili, vsem se hudo dolgčas zdi.

Ali dolgčas kmalu mine ko dan sedmi v mescu sine, v prazničnih oblekah vse na »Martinovo« zlete.

Tam vse raja, vriska, peva vse se veseli! In na licitaciji cela živa goska se dobi.

Sport

Italija: Jugoslavija 2:1 (2:1)

Sijajna igra jugoslovanskega vratarja. Tekma proti češki reprezentanci je pomenila za naše moštvo resni trening. Preteklo sredo je naša reprezentanca jasno videla svoje nedostatke, svojo slabo stran. Italijansko moštvo je sicer ostajalo za češkim, vendar je naše moštvo igralo znatno bolje kot v Pragi. Glavna zasluga, da je poraz tako časten, gre vratarju, ki je držal nešteto nevarnih in ostrih strel.

ISSK Maribor: SK Merkur, Maribor. V nedeljo dne 8. t. m. se vrši popoldne s pričetkom ob 15. uri prijateljska tekma navedenih moštev.

ISSK Maribor. Nogometni odsek opozarja mladinske igralce, da se vrši v nedeljo dne 8. t. m. dopoldne pokalna tekma. Za nastop morajo biti pripravljeni vsi oni igralci, ki so zadnjič že za pokal tekmovali.

Sokolstvo

o Plesna šola Sokolskega društva. Studenci. Sokol Studenci je ustanovil za svoje članstvo posebno plesno šolo v Sokolskem domu. Ponk se prične v nedeljo dne 8. t. m. od 6.—10. ure zvečer. Plesno šolo vodi br. Mačus iz Maribora. — Prihlasi vsak večer ob 7. uri v Sokolskem domu.

o Sokolski koledar 1926 izide v enaki opremi in s slično bogato vsebino koncem novembra. Cena mu bo običajna, okrog 12 Din za komad. Zeleti je čim večje prednaročbe. Prijave v društv. pisarni in pri društv. funkcionarjih.

o Sok. društvom koroskega okrožja. Dne 8. novembra t. l. se vrši v Prevaljah za društva našega koroskega okrožja idejno-upravni tečaj s tem-le sporedom: a) Zgodovina Sokolstva (1 ura, predava savez. podstarosta br. Bajželj). b) Sokolska ideja (2 uri predava isti brat). c) Organizacija JSS in uprava Sokolskih društev (1½ ure predava savez. statistikar br. Svajgar). d) Prosvetno delo v Sokolstvu (1 ura, predava savez. prosvetar br. Jeras). e) Upliv telovadbe na telo in dušo (1½ ure, predava načelnik žup. zdr. odseka br. dr. Sekula). Tečaj traja torej 7 ur in sicer od 9. do 12. in od 14. do 18. ure. Lokal, kje se vrši, izvedo udeleženci ob prihodu v Prevaljah. — Smatrajte ta tečaj kot nekaj zimski in sicer duševen zlet in skrbite, da se ga udeležite čim večje število članstva. Zlasti tekom letošnjega leta vstopivše in na poskušnji se nahajajoče članstvo naj ne manjka na tečaju, ki more nadomestiti v naši župi običajna obvezna predavanja ter »prosvetno šolo« ki jo je Savez proglasil kot obvezno za društva in odseke v zimski sezoni. Za prihod v Prevalje se poslužite vlaka, ki pride tja ob 8.31, za odhod onega, ki odide iz Prevalj ob 18.14. Polovična vožnja je na prošenja, prošnja pa še ni rešena. Dajte si za vsak slučaj žigosati vozne listike ob odhodu iz domačih postaj. Če pride rešitev pred 8. novembrom, razglasimo to v časopisu. Priglasite za skupen obed v Prevaljah zbira brat Gačnik, učitelj v Gnstanju. Pošljite mu število reflektantov tako, da bo imel tozadevno obvestilo v rokah najkasneje dne 6. novembra. Poznejših prigrasov ne bo mogoče upoštevati. — Zdravo!

Kino

Grajski kino predvaja od danes četrtika pa do vključno sobote krasno 6 deljansko senzacionalno dramo »Burja« ali kakor se tudi naziva »Edina žena« s znamenito Amerikanko Norma Talmadge v glavni vlogi. Samo tri dni se igra ta prvovrsten film, ki prekaša po režiji, slikah in igri svetovni Alarm film, ki smo ga pred nedavnim časom videli v Grajskem kinu. Burja je film svetovne kvalitete, znamenit po prvovrstni igri fine Norma Talmadge in po senzacionalnih momentih na morju-boj ladij, kolosov in najnevarnejšo silo — burjo — viharjem. — V nedeljo se začne Harry Piel najnovejši film »Zigano«.

Apolo kino predvaja danes in jutri 6-deljansko veleestno dramo »Ženitni slepar«. V glavni vlogi nastopa Reinhold Schünzel. Vsebinska je zajeta iz velikomestnega življenja Velezanimivo!

Kultura in umetnost

ZANIMIV KNJIŽNI KATALOG. Po krizi, ki je nastopila v vojnem in zlasti v povojnem času v knjigotrštvu, se polagoma zopet vračajo normalnejši časi. Knjižne cene se začeno stabilizirati in v knjigotrštvu nastopa prejšnja solidnost. Eden izmed znakov tega zboljšanja so katalogi velikih knjigarn, ki so bili v zadnjih letih ali zelo redki ali

silno poveršni. V tem oziru začenja »podajati prve lepe vzglede knjigotrštvu v Nemčiji.

Te dni smo videli katalog Leipziške knjigarne in antikvarijata Otto Harrassowitz, ki je podoben dobro urejeni bibliografiji. 178 strani obsegajoči zvezek ima naslov: Slavica. Politische und Kulturgeschichte, Sprachen und Literaturen der Slavischen Völker. Če človek prelistava ta knjigo, se čudom čudi, koliko slovanskih knjig je zbranih v Leipziškem antikvarijatu. Koliko naših knjižnih raritet, ki jih na našem ozemlju ne dobiš več ali pa le s težavo. Razen publikacij v slovenskih jezikih je tu vse polno knjig o Slovanih v najrazličnejših jezikih, tako na pr. celo v novogrščini. Vsekakor je ta katalog tako zanimiva publikacija, da smo morali v kulturnem interesu nanjo opozoriti. V Mariboru jo ima vodja Študijske knjižnice g. Zunkovič.

x Zvonček. 2. (oktoberska) številka »Zvončka« prinaša med drugim Ganglove pesmi: »Črno in belo pismo« in »Naročilo«, Ločniškarjev »Triglav«, Nandotovo pripovedbo »Kocljova osveta«, »Iz prehode po Beogradu« od Strica Pavla, Troštovo »Največje žrtve«, življenjepis Petra Njegosja i. t. d. »Zvonček« priporočamo najtopleje staršem in vsem prijateljem mladinskega čtiva.

Gospodarstvo

— Volitve v pridobinsko komisijo. Prejeli smo: V zvezi razglasa delegata min. financ v Ljubljani o razpisu nadomestnih volitev v pridobinsko komisijo v Sloveniji objavlja, da se po § 22 zakona o osebnih davkih potom žreba izloči polovica prvotnega števila voljenih članov in namestnikov pridobinskih komisij. Namesto izžrebanih je pri teh volitvah izvoliti za dobo 8 let sledeče število članov oziroma namestnikov. Davčna družba I. razred, priredbeni okraj Maribor 1 člana, 1 namestnika. II. r. Maribor 2 člana 2 namestnika. III. r. Maribor mesto 2 člana 2 namestnika. IV. r. Maribor mesto 2 člana 2 namestnika. III. r. Maribor okolica 1 člana 1 namestnika. IV. r. Maribor okolica 2 člana 2 nam. III. r. Konjice 1 člana 1 nam. IV. razred Konjice 1 člana 1 nam. Volitve se bodo vršile v nedeljo dne 15. novembra t. l. od 8.—13. ure pri davčnih uradih v Mariboru, Slov. Bistrici, Sv. Lenartu in Konjicah. Za volilce, ki izvršujejo v dotičnih davčnih okrajih samostojno podjetje ali opravilo zavezano občni pridobini. Volitev bo osebna in ustna z izključitvijo katerikoli pooblastil, le neoblastilni in osebe pod varstvom morajo izvrševati svojo volilno pravico po zakonitih zastopnikih. Pridobinski zavezanec I. in II. razreda se po § 16. odstavka 5 l. e upravičeni izvoliti v davčni komisiji namesto enega člana teh davčnih družb tudi vodilnega obratnega uradnika, ki je po tem členu izrečno pooblaščen za to. Izvoljeni so kandidati, ki dobe v priredbenem okraju relativno največ glasov, ob enakem številu glasov odloči žreb, ki ga potegne predsednik volilne komisije na sedežu davčnega oblastva I. stopnje. Pritožbe zoper volilno postopanje, odnosno zoper izvršene volitve, lahko vložijo v osemih dneh po volitvi pri davčnem oblastvu I. stopnje. O njih odloča delegacija ministrstva financ v Ljubljani. S takimi pritožbami se ne ovira konstituiranje komisije.

g Gothein-Kosier: Srednjoevropski kreditni problem. Primili smo drugo izdajo ove edicije, koja sadržaje referat našeg ekonomiste Lj. St. Kosiera o srednjoevropskom kreditnom problemu na posljednoj Ekonomskoj Konferenci u Beču. Ova publikacija našla je na opću pažnju što potvrđuje i njem. ministar ing. dr. Georg Gothein u svome predgovoru ovom drugom izdanju. Izdavanje je u njemačkom jeziku, ukusno opremljeno. Preporučamo naročito našim privrednicima.

g Kosierov predlog o osnutku kreditnog zavoda za emigraciju. Poznati naš ekonomista Lj. St. Kosier uputio je iz Züricha Predsed. Min. Saveta, Ministru Socijalne politike, Ministru trgovine i industrije, Ministru inostranih dela, Ministru finansija, te Predsedniku Narodne Skupštine, jedan stručno obrazložen predlog za zakonskim projektom o pitanju osnutka kreditnog zavoda za našu emigraciju. Po mišljenju g. Kosiera, imao bi se osnovati jedan privilegovani kreditni institut, sa akcionarskim kapitalom od 10 milijuna dinara u zlatu. G. Kosier misli, da bi sedišta tog zavoda moglo da bude u Zagrebu i da bi se u prvoj godini otvorile glavne filijale u Beogradu, Ljubljani, Skoplju, Novom Sadu, Sarajevu i Splitu. Ovaj predlog uzeti će u razmatranje i Ministarski Savet, pa će kroz par dana biti njegova sadržina više poznata.

Iz življenja in sveta

Tajinstveni mlin

Češka poročna senzacija.

Nedavno je bil končan pred poroto v hlavi velik sodni proces, ki je vzbudil nenavadno zanimanje vse češkoslovaške javnosti.

Pred letom je bila odkrita v zakotnem mlinu poleg Trebiča neverjetna pustolovščina. Nenavaden smrad, ki se je širil iz kota v mlinu, je dal varnostnim organom povod, da iščejo v osamljenem mlinu sled bratov Polickih, o katerih se je v vsej okolici pripovedovalo najrazličnejše. Preiskava je dognala, da sta trupla zakopani v zloglasnem mlinu. V istem času so se pričele širiti v okolici vesti, da so tajinstveno izginili poljski židje — vojni begunci. Preiskava je tudi dognala, da je umor šestih poljskih beguncev v zvezi z umorom bratov Polickih.

V procesu je bilo obtoženih osem oseb. Karakteristično za obtožene, kakor tudi za obsojene, je dejstvo, da so vsi (z malimi izjemami) stanovali v mlinu, kjer jim je gospodinja za časa vojne kuhala jedi iz mesa ubitih poljskih beguncev, hvalec se, da ima dovolj mesa, tudi kadar drugje popolnoma pade.

Proces je nutil veliko burnih prizorov. Tekom preiskave je bilo ugotovljeno, da so obtoženi postajali vedno bolj apatični, tako da nekatere ni vzdržal niti govor branitelja. Na podlagi izkazov porotnega sodišča so bili obsojeni na dosmrtno ječo poostreno na dan umora bratov Polickih (12. febr.) J. Fajta, R. Dvořáček in A. Dvořáčkova (gospodinja). Jan Fajta ml. je bil obsojen na 10 mesecev težke ječe, ostali pa so bili oproščeni.

Prenašanje slik po zraku

Zopet nov trijumf tehnike.

Kako idealno bi bilo, če bi se dale tudi slike in črke prenašati brezžičnim putem! Tudi temu smo blizu. Dosedanje iznajdbe je močno izpopolnil, kakor poročajo najnovejše vesti iz Berlina, nemški fizik dr. Carolus. Z njegovo iznajdbo je to velevažno vprašanje, ki ga je raziskavalo že nešteto fizikov, rešeno. Njegov postopek omogoča prenos slik, hrzjavov, pisav in časopisov v originalu in na poljubno razdaljo.

Iznajdba dr. Carolusa obstoja v tem, da se slike ali pismo napne v oddajalu na plašč vrtečega cilindra in se jo odda s pomočjo svetlobne presvetlitve. — Osnovna novost te iznajdbe je hitrost, s katero operira Carolus v svojem postopku.

Iznajdba znači velik prevrat v časopisju, ker bo mogoče v eni ali nekaj minutah prenesti cel časopis na poljuben kraj. Velikega pomena je iznajdba v kriminalistiki. Tiralice bo mogoče oddajati s sliko vred po vsem svetu.

S Carolusovim oddajalom je rešen tudi problem distančnega kina. Filmski posredovalci bodo nepotrebni, ker bo vsak kinolastnik dobil film brezžično na platno naravnost iz tovarne.

Skrivnosti ruskih gozdov

Moskva, 29. oktobra.

Moskva ima policijsko senzacijo. V moskovski okolici so odkrili več umorov, ki so bili izvršeni na samih znanih komunistih. Vsa znamenja so kazala, da jih je izvršil en sam morilec, ki pa ni dolgo niso mogli priti na sled. Šele policijski psi so zavohali stopinje, ki so vodile globoko v gozd. Policijski jezdci so takoj obkolili gozd in ga s pomočjo okoliških kmetov tako zastražili, da ni mogel nihče uiti. Nato se je začel sive.

Šest dni je policija stikala po gozdu, preden se ji je posrečilo najti iskani plen. Šestega dne je namreč opazil eden izmed zasledovalcev v južno-zahodnem delu gozda tajinstvene kmečke postave. Policija in kmetje so napravili velik krog in ga boljbolj zoževali. Ko se je policija približala sredini tega kroga, je ustrelila v zrak in pozvala obkoljene, naj se mirno udajo. Iz grmičevja so začeli prihajati čudni ljudje. Prihajali so mirno in s povzdignjenimi rokami. Obledela jim je bila docela raztrgana, obličje zaraslo z divjimi brki. Bilo jih je deset. Povedali so, da so živeli več kot leto dni v gozdu ter se hranili z gobami in korvinami. Le redkokdaj so odvezli kmetom, ki so hodili mimo gozda v mesto, kako malho živeža. Ubili niso nikogar.

Priče niso v nobenem razmeh teh prepoznale morilca komunistov. Nato so nadaljevali preiskavo. Slednjič je eden izmed kmetov ugledal na vrhu neke smreke visokega moža. Dva kmeta sta splezala na drevo, da bi potegnala moža na tla. Bradati divjak se je nekaj časa branil

s kindžalom, a kmeta sta ga na drevesu razorožila in prisilila, da je stopil na zemljo. Tu so ga takoj ujeli. Priče so prepoznale v njem dolgo iskanega morileca.

Dognali so, da je morilec knez Salhovskij, ki je že deti časa bolar na umu. Morit je začel po begu iz blaznice.

Ni se razčiščeno, kakšno razmerje je bilo med njim in ostalo deseterico. Najbrže so tvorili nekako sekto.

—□—

— Kemal-paševa reforme v parlamentu. Iz Angore poročajo, da se je pri zadnji seji turškega parlamenta poznalo že na prvi pogled, da so Kemal-paševе reforme zalegle. Izginile so turške obleke s fesi. Vsi poslanci so bili oblečeni po evropsko in gologlavi. Kemal paša je bil v frunku in cilindru.

— Kuga v Levantu. Kakor poročajo iz Soluna, so zasledili v okolici Soluna štiri obolenja za kugo. Silno sta razširjena tudi legar in gripa.

— Podminiranje sovjetske oblasti. Oblasti Leningrada so izsledile vojaško špijonsko organizacijo, ki jo je organizirala neka državna soseda v prid eni izmed vesil. Zaročniki so nameravali razstreliti mostove v Leningradskem vojaškem okrožju.

— Kako kaznujejo v Rusiji nepokorne uradnike. Ravnatelj ruske organizacije za zunanjo trgovino v Londonu Kwiatkowski je bil letos dvakrat pozvan da naj pride poročat v Moskvo. Ko se je nedavno odzval tretjemu vabilu, so ga ob prihodu v Moskvo takoj aretirali in baje brez sodne razprave ustrelili.

— Turčija uvaža klobuke. Veliki reformator Kemal paša, ki bi ga lahko primerjali Petru Velikemu, je nedavno prepovedati nositi fese in ukazal nošenje klobukov. Radi tega je nastopilo v turški republiki občutno pomanjkanje klobukov. Iz Svilengrada, obmejne postaje med Bolgarijo in Turčijo poročajo, da dosepejo na postajo dnevno 3—4 vagoni klobukov, ki so namenjeni Alahovim vernikom.

— Kako sprejemajo v Rusiji intelektualce. Praško »Društvo za kulturne in gospodarske zveze z novo Rusijo« je poslalo v sovjetsko Rusijo 9člansko delegacijo, ki jo tvorijo razni intelektualci. Proti pričakovanju je bila prva češka kulturna skupina, ki je prišla v obiske sovjetski Rusiji, sprejeta zelo rezervirano. V Moskvi ni bilo običajnega sprejema in javnost ni posvetila temu prihodu nobene posebne pozornosti. Zato pa je bil tega dne sprejet na zelo pompoznen način in v navzočnosti večtisočglave množice neki kitajski general. Priznati pa je treba, da so v Moskvi dne 3. oktobra t. l. lepo in pristrčno sprejeli delegacijo češkoslov. komunističnih delavcev. To priča, da sovjetski krogi ne marajo intelektualcev, če niso komunisti, ali ako ni kaka izredna prilika, kakršna je bila povodom proslav 200letnice ruske akademije.

— Sovjetski predlog zakona o očetovstvu. Na seji ruskega centralnega izvršnega odbora se bo pretresal predlog novega zakona o komunistični družini in o braku. Po dosedanjem sovjetskem kodeksu je lahko imelo nezakonsko dete več očetov, če ni bilo mogoče sigurno dognati, kdo je oče in ako je imela mati odnose z več moških. Vsi od matere imenovani sodružniki so morali plačevati za otroke. Nov osnutek ne pozna več te dolečbe. Poslej bo imel otrok samo enega očeta, ki bo moral prevzeti vse obveznosti do matere in otroka. Kakor je to običajno v meščanskih državah. (Ceps).

Najstarejša zvezda. Doktor W. S. Adams je na observatoriju Mount Wilson v Združenih državah ugotovil s pomočjo največjega daljnogleda na svetu, da je snov Siriusu najbližje zvezde trša od najtršeja jekla. Materija opazovane zvezde je 53.000krat gostejša od vode in 10.000 krat gostejša od železa. To bi bilo po domnevanju dr. Adamsa ena najstarejših zvezd vsemirja, ki se je tekom tisočletij vedno bolj zgostevala. Profesor londonske univerze, ki je to odkritje analiziral, je ugotovil, da bi navaden nikelijast novček, skovan iz te snovi, bil tako težak, da ga otroci sploh ne bi mogli nositi.

— Podzemeljsko pokopališče Mavrov. V Ancklandski provinci v Novi Zelandiji so pri kopanju studenca odkrili velikansko jamo. Priročne inženirje so po vrveh spustili v votlino, da jo preiščejo. Z električnimi svetilkami so razsvetlili podzemeljski prostor in odkrili stotine okostij naslonjenih na stene grobnice. Ugotovili so, da je votlina služila v pradavnih časih Mavrov za grobnico. Lobanje pred stoletji pokopanih Mavrov so dobro ohranjene in niti zobje niso razpadli. V grobnici so našli tudi balzamirano truplo maurske kraljice, kar dokazuje, da so bili Mavri večji tudi balzamiranja.

Lahko mnogo zaslužite, ako pravočasno prijavite prosta stanovanja, prazne sobe, lokale, neizrabljene prostore, stanovanjski borzi „Marstan“. Rotovski trg. 2382

Družabniki za trgevske posle (tudi dame) z nekoliko gotovine vsaj kavčijo, se iščejo. Prednost aktivno sodelujoči. Ponudbe na informacijski biro „Marstan“, Maribor. 2383

Šteparico, katera zna prirejati gornje dele čevljev, sprejme R. Monjac, Jurčičeva 9. 2384

Spalna soba se odda poročenemu paru brez otrok. Naslov v upravi. 2385

Pozor!

Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, se obrnite na znamenitega egiptovskega grafologa, karteri Vain pove bodočnost, Maribor, hotel „Kosovo“, soba št. 2, Grajski trg. Od 8-13. in 14.-20. ure tudi ob praznikih. 2395

Slike za legitimacije Fotografije Japelj, Aleksandrova cesta 25, „Trgovski dom“, vhod na dvorišču. 2062

Skladiščnik, dobro veščinar v vseh poslih pri lesni industriji, zlasti v nakupu in prevzemanju lesa ter dober poznavalec okolice se sprejme. Večletna praksa pogoj. Mariborska lesna industrija Alojz Domicelj, Maribor, Koroska c. 46. 2369

Ferromaltochina „Usmiani“ zdravilno Kina vino z železom pripravljeno na badi najboljšega vina z oloka Rab, iz lastnih vinogradov. Predpisujejo in priporočajo ga zdravniki kod sigurno radikalno zdravi za sledeče bolezni: Slabost, onemoglost, hledolčnost, malarijo, rahitidisa in kot roborans te stomachicum. Razen tega se priporoča porodnicam in rekonvalescentom. Ferromaltochina so pripravili tudi otrokom za dober tek in kar je poglavito, ne kvari želodca. temveč ga ojačuje in poveča apetit. Ferromaltochina „Usmiani“ originalna steklenica od 350 gr. vsebine se dobi po vseh lekarnah, a kje ga ne bi bilo, se naročuje pri izdelovalcu. Pazi na ime: Ferromaltochina „Usmiani“. Ime in znamka po zakonu zaščitena. Varujte se ponarejenih znamk. Ferromaltochina izdeluje edino lekarna Usmiani, Rab (Dalmacija). Zadrževajte specialni cenik, katerega se pošlje brezplačno v vpogled. Stevilne zahvale in priznanja so v pogled. 2163

Denarnice, solske torbice, mappe in termene za knjige, nahrbtnike kakor tudi različne kovčke in torbice za potovanja priporoča Ivan Kravos Aleksandrova 13.

Češko perle in puh (Perje od 50 Din naprej) **FRANJO MAJER** MARIBOR 2356

Morska riba se dnevno peče v **Dalmatinski kleti** Maribor, Mesarska ulica 5. 3235 **Povodnik.**

Radi uvedenja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga **znatno znižal** Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov, trikotaže, line parfumerije in drugega blaga. Strauke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 26

Klor rabi pisarniške potrebščine 1335 najboljše kvalitete, kupi le pri **Zlati Brišnik, Slovenska ul. 10**

Izdelovalnica orgel in glasovirjev **Josip Brandl, Maribor** priznana solidno in ceneno, kakor tudi vsakovrstno vglasbenje in popravljanje. 1979

KRAVATE kupite najceneje pritrdki 1889 **ANICA TRAUN, Maribor, Grajski trg 1.**

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 12
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Podpirajte školski tisk!

Ne pozabi naročnine!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz **SLOVENSKEGA PREMGOVNIŠTVA** vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **INOZEMSKI PREMGO IN KOKS** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov 355
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 15/I.

ZA UDOBNOST I UGODNOST

MODEL 9697 Din. **299.-**

Patia

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, sočustvojočim prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je njih iskrenoljubljena, nepozabna soproga, oziroma sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Fliss, roj. Pšeničnik

v sredo, dne 4. t. m. ob četrta na 10. uro po kratkem trpljenju in previdena s sv. sakramenti za umirajočo v 39. letu svoje dobe bogu vdano preminula. Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek, dne 6. novembra 1925 ob 15. uri iz mitvašnice mest. pokopališča v Pobrežju, na magdalensko pokopališče. Sv. maša zadušnica bo darovana dne 7. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, dne 5. novembra 1925.

2381

Rodbini Fliss in Pšeničnik.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

IGRAFIČNI UMETNIŠKI ZAVOD

MARIBORSKA TISKARNA

TELEFON: 24

D. D. MARIBOR

JURČIČEVA UL. ŠT. 4

Sitografija
Kamnotisk
Knjigotisk
Knjigovarnica

Rotacijski tisk
Stavni stroji
Stereotipija
Plakaterski zavod

PREVZAME VSA V TO STROKO SPADA JOČA DELA V ENI IN VEČ BARVAH ZMERNE CENE! TOČNA POSTREZBA!

NAJVEČJE PODJETJE TE STROKE NA BIVSEM STAJERSKEM

Tiskar: „Mariborska Tiskarna“ v Mariboru, predstavnik: Štanko Detela, ravnatelj. Urednik Vekoslav Spindler, novinar. Izdajatelj: Konzorcij „Tabor“ predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Oba v Mariboru.